

Downloaded via the EU tax law app / web

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2012 m. liepos 19 d.(*)

„Antroji ir Šeštoji PVM direktyvos – Pirkimo mokestis – Permokos grąžinimas – Palūkanų mokėjimas – Taisyklės“

Byloje C-591/10

dėl *High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division* (Jungtinė Karalystė) 2010 m. lapkričio 25 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2010 m. gruodžio 14 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Littlewoods Retail Ltd ir kt.

prieš

Her Majesty's Commissioners for Revenue and Customs

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas V. Skouris, kolegijų pirmininkai A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot ir A. Prechal, teisėjai R. Silva de Lapuerta, K. Schiemann, E. Juhász, G. Arestis, A. Borg Barthet (pranešėjas), D. Šváby ir M. Berger,

generalinį advokatą V. Trstenjak,

posėdžio sekretorą A. Impellizzeri, administratorą,

atsižvelgęs į rašytinį proceso dalį ir įvykus 2011 m. lapkričio 22 d. posėdžiui,

išnagrinęs pastabas, pateiktas:

- *Littlewoods Retail Ltd ir kt.*, atstovaujama QC D. Anderson, L. Rabinowitz ir baristerio S. Elliott,
- Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos C. Murrell, padedamos QC D. Wyatt,
- Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos T. Henze, K. Petersen ir J. Möller,
- Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos G. de Bergues ir N. Rouam,
- Kipro vyriausybės, atstovaujamos K. Lykourgos ir E. Symeonidou,
- Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos C. Wissels,
- Suomijos vyriausybės, atstovaujamos H. Leppo,
- Europos Komisijos, atstovaujamos R. Lyal ir C. Soulay,

susipažinęs su 2012 m. sausio 12 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima š?

Sprendim?

1 Prašymas priimti prejudicin? sprendim? susij?s su S?jungos teis?s, susijusios su apmokestinamojo asmens patirt? finansini? nuostoli? d?l jo sumok?tos per didel?s prid?tin?s vert?s mokes?io (toliau – PVM) sumos atlyginimu, išaiškinimu.

2 Šis prašymas pateiktas nagrin?jant gin?? tarp *Littlewoods* grup?s bendrovi? (toliau – *Littlewoods*) ir *Her Majesty's Commissioners for Revenue and Customs* (toliau – *Commissioners*) d?l *Littlewoods* patirt? finansini? nuostoli? d?l permok?to PVM kompensacijos taisykli?.

Teisinis pagrindas

S?jungos teis?

3 1967 m. balandžio 11 d. Antrosios tarybos direktyvos 67/228/EEB d?l valstybi? nari? apyvartos mokes?i? ?statym? derinimo – Bendros prid?tin?s vert?s mokes?io sistemos strukt?ra ir taikymo tvarka (OL 71, 1967, p. 1303, toliau – Antroji direktyva) 8 straipsnyje ir A priedo 13 punkte apibr?žiama PVM apmokestinamoji vert?, b?tent kiek tai susij? su prieki? tiekimu ir paslaug? teikimu.

4 1977 m. geguž?s 17 d. Šeštosios direktyvos 77/388/EEB d?l valstybi? nari? apyvartos mokes?i? ?statym? derinimo – Bendra prid?tin?s vert?s mokes?io sistema: vienodas vertinimo pagrindas (OL L 145, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvi? k., 9 sk., 1 t., p. 23; toliau – Šeštoji direktyva) 11 straipsnio C skirsnio 1 dalyje nustatyta:

„1. Atsisakymo, gr?žinimo, visiško ar dalinio neapmok?jimo atveju arba kai kaina sumažinama tiekimui jau ?vykus, apmokestinamoji vert? yra atitinkamai sumažinama laikantis valstybi? nari? nustatyt? s?lyg?.

Ta?iau visiško ar dalinio neapmok?jimo atveju valstyb?s nar?s šios taisykl?s gali netaikyti.“

Jungtin?s Karalyst?s teis?

5 1994 m. Prid?tin?s vert?s mokes?io ?statyme (*Value Added Tax Act 1994*, toliau – VATA 1994) ?tvirtintos teis?s nuostatos d?l PVM administravimo, surinkimo ir išieškojimo, taip pat skund? pateikimo tvarkos specializuotame teisme. Pagal š? ?statym? *Commissioners* gali išieškoti apmokestinam?j? asmen? mok?tin?, bet nesumok?t? PVM, o šie asmenys gali susigr?žinti kaip PVM sumok?tas sumas, kuri? jie netur?jo mok?ti. Jis taip pat apima nuostatas d?l pal?kan? nuo apmokestinam?j? asmen? mok?tin? sum? *Commissioners* bei nuo pastar?j? mok?tin? sum? apmokestinamiesiems asmenims mok?jimo.

6 VATA 1994 80 skyriuje nustatyta:

„Per daug priskai?iuoto arba permok?to PVM ?skaitymas arba gr?žinimas

1. Jei apmokestinamasis asmuo

a) už nustatyt? ataskaitin? laikotarp? (nesvarbu, kada jis pasibaig?) *Commissioners* pateik? PVM deklaracij? ir

b) nurod? kaip mok?tin? pardavimo mokes? sum?, kuri nebuvo mok?tin?s pardavimo PVM,

Commissioners ši? sum? ?skaito apmokestinamajam asmeniui.

<...>

1B. Jei asmuo nustatytu ataskaitiniu laikotarpiu (nesvarbu, kada jis pasibaig?) *Commissioners* kaip PVM sumok?jo sum?, kurios jis netur?jo sumok?ti, d?l kit? priežas?i? nei

a) suma, kuri nebuvo mok?tina kaip pardavimo PVM, deklaracijoje buvo nurodyta kaip pardavimo mokestis, <...>

<...>

Commissioners gr?žina apmokestinamajam asmeniui taip sumok?t? sum?.

2. *Commissioners* tik tuomet sum? ?skaito arba gr?žina pagal š? skyri?, jei šiuo tikslu pateikiamas prašymas.

2A. Kai

a) d?l prašymo pagal š? skyri?, atsižvelgiant ? 1 poskyr? arba 1A poskyr?, pirma min?ta suma turi b?ti ?skaityta apmokestinamajam asmeniui ir

b) ?skai?ius sumas pagal š? ?statym?, likusi visa suma ar jos dalis paliekama ?skaityta apmokestinamajam asmeniui,

Commissioners vis? likusi? ?skaityt? apmokestinamajam asmeniui sum? jam išmoka (arba gr?žina).

<...>

7. Išskyrus šiame skyriuje nustatytus atvejus, *Commissioners* ne?skaito arba negr?žina jokios deklaruotos arba sumok?tos kaip PVM sumos, jei toks PVM nebuvo mok?tinas.“

7 Kai prašymas pagal VATA 1994 80 skyri? patenkinamas, apmokestinamasis asmuo taip pat gali reikalauti nuo permok?tos sumos sumok?ti pal?kanas, skai?iuojamas pagal VATA 1994 78 skyriaus nuostatas. Šiame skyriuje numatoma:

„Pal?kanos, kurios tam tikrais atvejais mokamos d?l padaryt? oficiali? klaid?

1. Jei d?l *Commissioners* klaidos apmokestinamasis asmuo

a) *Commissioners* kaip mok?tin? pirkimo mokest? deklaravo sum?, kurios jis netur?jo mok?ti kaip pirkimo mokes?io, tod?l *Commissioners* pagal 80 skyriaus 2A poskyr? turi jam sumok?ti (arba gr?žinti) ši? sum?, arba

b) pagal 25 skyri? nepateik? prašymo ?skaityti sum?, kai jis tur?jo teis? prašyti j? ?skaityti, tod?l j? *Commissioners* turi sumok?ti apmokestinamajam asmeniui, arba

c) [kitais atvejais nei tie, kurie reglamentuojami pirma nurodytame a arba b punkte] kaip PVM sumok?jo *Commissioners* sum?, kurios jis netur?jo mok?ti kaip PVM, ir j? d?l šios priežasties *Commissioners* turi gr?žinti apmokestinamajam asmeniui, arba

d) pav?luotai iš *Commissioners* gavo jam mok?tin? sum?, susijusi? su PVM,

Commissioners, jei ir tiek, kiek jie neprivalo to daryti pagal kitas nei šio skyriaus nuostatas, apmokestinamajam asmeniui sumoka palūkanas nuo šios sumos už atitinkamą laikotarpį, laikydamiesi toliau nurodytų šio skyriaus nuostatų.

<...>

3. Palūkanos pagal šį skyrį apskaičiuojamos vadovaujantis 1996 m. Finansų įstatymo [*Finance Act 1996*] 197 skyriuje nustatyta norma. <...>

8 Pagal VATA 1994 78 skyrį mokėtinos palūkanos skaičiuojamos atsižvelgiant į 1996 m. Finansų įstatymo 197 skyrį ir į 1998 m. Reglamentą dėl oro keleiviams taikomų mokesčių ir kitų netiesioginių mokesčių (*Air Passenger Duty and Other Indirect Taxes (Interest Rate) Regulations 1998*). Pagal šias nuostatas, taikant 78 skyrį, nuo 1998 m. norma skaičiuojama pagal formulę, grindžiamą šešių tarpuskaitos bankų vidutine paskolų palūkanų norma, vadinama „orientacine norma“. Kiek tai susiję su laikotarpiu nuo 1973 m. iki 1998 m., šios normos nurodytos šio reglamento 7 lentelėje. Pagal 78 skyrį taikytina norma apskaičiuojama iš orientacinių normos atžymų 1 %. Pagal 78 skyrį „referencinis laikotarpis“ apibrėžiamas kaip laikotarpis, už kurį turi būti mokamos palūkanos. Kalbant apie pagrindinį bylą, šis laikotarpis prasidėjo tą dieną, kai *Commissioners* gavo PVM permoką, ir baigėsi dieną, kai jie leido grąžinti sumą, nuo kurios mokėtinos palūkanos.

Pagrindinės bylos ir prejudiciniai klausimai

9 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo teigimu, nuo tada, kai Jungtinėje Karalystėje 1973 m. pradėtas taikyti PVM, ieškovo pagrindinėje byloje, išskyrus holdingo bendrovę *Littlewoods Limited*, vykdyti kataloginę prekybą namais. Vykdydamos šią prekybą bendrovės per „agentų“ tinklą platino katalogus ir prekiaavo juose nurodytomis prekėmis. Agentai gaudavo komisinius už į jį ar jiems tarpininkaujant sudarytus pardavimo sandorius (toliau – pirkimas per trečiuosius asmenis). Šie komisiniai, kurie galėjo būti mokami grynaisiais pinigais, buvo mokami už praeityje paaiškintus agentų atliktus pirkimus arba (taikant padidintą komisinių tarifų) už būsimus pirkimus.

10 Nuo 1973 m. iki 2004 m. spalio mėn. už pirkimus per trečiuosius asmenis mokėti komisiniai neteisingai buvo laikomi atlygiu už agentų bendrovei *Littlewoods* suteiktas paslaugas. Tiek pagal Sąjungos teisę, tiek pagal nacionalinę teisę, jie turėjo būti laikomi nuolaida praeityje atliktiems pirkimams, jei buvo mokama grynaisiais pinigais ar jie taikomi šiems pirkimams, arba būsimų pirkimų nuolaida, jei buvo taikomas padidintas komisinių tarifas būsimiems pirkimams. Taigi *Littlewoods* mokėjo per didelę PVM sumą už tam tikrus prekių tiekimus ar paslaugų teikimus, nes jos neteisingai manė, kad apmokestinama suma už įveiktas prekes yra didesnė, nei buvo iš tiesų.

11 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad permokėtos sumos nebuvo teisėtai mokėtinos pagal Direktyvą 67/228, kiek tai susiję su ankstesniais metais nei 1978 m., ir pagal Direktyvą 77/388 nuo minėtų metų.

12 *Littlewoods* pateikė *Commissioners* prašymus grąžinti PVM permoką. Nuo 2004 m. spalio mėn. *Commissioners* grąžino *Littlewoods* 204 774 763 GBP PVM permokos. Šis grąžinimas buvo atliktas pagal VATA 1994 80 skyrį.

13 Kartu su šiuo grąžinimu pagal VATA 1994 78 skyrį buvo išmokėta 268 159 135 GBP paprastųjų palūkanų suma.

14 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui pareikštame ieškinyje *Littlewoods*

reikalauja kitą sumą, kurios bendrai sudaro apie 1 milijardą GBP. Jos tvirtina, kad ši suma atitinka naudą, kurią Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė gavo naudodamasi pagrindiniais mokesčio permokos sumomis. *Littlewoods* tvirtina, kad ši suma buvo apskaičiuota pagal paskolų sudėtinę palūkanų normą, kuri per aptariamą laikotarpį buvo taikoma Jungtinės Karalystės vyriausybės gaunamoms paskoloms. Apskaičiuojant šią sumą atsižvelgta į sumokėtas paprastas palūkanas.

15 Pagrindinėje byloje *Littlewoods* remiasi dviem ieškiniams rėšimais pagal nacionalinę teisę, t. y. ieškiniu dėl neteisėtai surinktų mokesčių grąžinimo, paprastai vadinamu „*Woolwich* ieškiniu“ („*Woolwich claim*“), ir ieškiniu dėl sumos, sumokėtos dėl teisės klaidos, grąžinimo („*mistake-based claim*“).

16 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad *Woolwich* ieškiniui taikomas šešerių metų nuo mokesčio permokos sumokėjimo senaties terminas, o ieškinio dėl grąžinimo, pagrįsto teisės klaida, senaties terminas yra šešeri metai nuo dienos, kurią suinteresuotasis asmuo sužinojo apie klaidą arba galėjo apie ją sužinoti būdamas protingai rūpestingas.

17 Šis teismas mano, kad šie nacionalinėje teisėje numatyti senaties terminai atitinka Sąjungos teisės reikalavimus.

18 Pagrindinėse bylose neginijama, kad:

– Nuo 1973 m. iki 2004 m. spalio mėn. *Commissioners* gavo ginytinas PVM sumas pažeisdami Sąjungos ir nacionalinę teisę,

– *Littlewoods* turi teisę susigrąžinti PVM permoką pagal Sąjungos ir nacionalinę teisę, nes atitinkamos sumos buvo sumokėtos *Commissioners*,

– *Littlewoods* taip pat buvo išmokėtos paprastosios palūkanos, apskaičiuotos ir sumokėtos pagal nacionalinės teisės nuostatas, ir

– ieškinio dėl valstybės civilinės atsakomybės už Sąjungos teisės pažeidimą slygos nevykdytos.

19 Anot prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo, šiuo atveju negali būti pareikštas nė vienas iš *Littlewoods* nurodytų ieškinių. Šis teismas mano, kad PVM permoką galima susigrąžinti tik pateikus prašymą pagal VATA 1994 80 skyrį ir *Littlewoods* galėjo reikalauti palūkanų tik pagal šio įstatymo 78 skyrį. Todėl ši bendrovių pateikti prašymai, jei būtų atsižvelgiama tik į nacionalinę teisę, turėtų būti atmesti pagal 78 ir 80 skyrius.

20 Tačiau šis teismas abejoja, ar toks sprendimas atitinka Sąjungos teisę.

21 Tokiomis aplinkybėmis *High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar, kai apmokestinamasis asmuo sumokėjo per didelę PVM sumą, kuri valstybė narė surinko pažeisdama Sąjungos teisės aktą, <...> susijusi su PVM, reikalavimus, valstybės narės nustatyta teisės gynimo priemonė atitinka <...> Sąjungos teisę, jei remiantis šia teisės gynimo priemone galima reikalauti, pirma, grąžinti pagrindines permokėtas sumas ir, antra, nuo šios sumos sumokėti paprastas palūkanas, vadovaujantis nacionalinės teisės aktais, kaip antai [VATA] 1994 78 skyriumi?“

2. Jeigu atsakymas ? pirm?j? klausim? b?t? neigiamas, ar pagal <...> S?jungos teis? valstyb?s nar?s teis?s gynimo priemon?je turi b?ti numatytas, pirma, pagrindini? permok?t? sum? gr?žinimas bei, antra, sud?tini? pal?kan? – kaip valstybei narei permok?t? sum? panaudojimo vert?s mato – mok?jimas ir (arba) apmokestinamojo asmens pinigini? sum? panaudojimo vert?s praradimas?

3. Jei atsakymas tiek ? pirm?j?, tiek ? antr?j? klausimus b?t? neigiamas, k? dar, be to, kad turi b?ti gr?žinamos pagrindin?s permok?tos sumos, ?skaitant permok? panaudojimo vert? ir (ar) pal?kanas, turi apimti teis?s gynimo priemon?, kuri? valstyb? nar? privalo nustatyti pagal S?jungos teis??

4. Jei atsakymas ? pirm?j? klausim? b?t? neigiamas, ar pagal <...> S?jungos teis?s veiksmingumo princip? reikalaujama, kad valstyb? nar? netaikyt? nacionalin?s teis?s apribojim? (kaip antai [VATA] 78 ir 80 skyri?) jokiems pagal nacionalin? teis? pareikštiems ieškiniams arba teisi? gynimo priemon?ms, kuriomis apmokestinamasis asmuo gal?t? remtis, jei neb?t? ši? apribojim?, siekdamas pasinaudoti iš <...> S?jungos teis?s kylan?ia teise, kuri? Teisingumo Teismas nustato atsakydamas ? pirm?j?–tre?i?j? klausimus, o gal pakakt?, kad nacionalinis teismas netaikyt? toki? apribojim? tik d?l vieno kurio nacionalinio ieškinio ar teisi? gynimo priemon?s?

Kokiais kitais principais tur?t? vadovautis nacionalinis teismas, darydamas iš <...> S?jungos teis?s kylan?i? teis? veiksming?, kad b?t? atsižvelgta ? <...> S?jungos teis?s veiksmingumo princip??“

D?l prejudicini? klausim?

22 Šiais klausimais, kuriuos reikia nagrin?ti kartu, prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas iš esm?s klausia, ar suderinama su S?jungos teise, susiklos?ius tokiai situacijai, kaip nagrin?jama pagrindin?je byloje, kai pažeidžiant S?jungos teis? surinkta per didel? PVM suma buvo gr?žinta atitinkamam apmokestinamajam asmeniui, tai, kad pagal nacionalin? teis? numatytas paprast?j? pal?kan? mok?jimas nuo šios sumos, o gal pagal S?jungos teis? reikalaujama, kad nacionalin?je teis?je b?t? numatytas sud?tini? pal?kan? mok?jimas, atitinkantis permok?tos sumos naudojimo vert? ir (ar) prarast? jos panaudojimo vert?, o gal dar kita teis?s gynimo priemon?, kuri?, jei reikia, prašoma Teisingumo Teismo konkre?iai nurodyti. Jei ši taikytina nacionalin? norma b?t? pripažinta nesuderinama su S?jungos teise, kokias šio nesuderinamumo pasekmes prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas tur?t? nustatyti.

23 Šiuo klausimu pirmiausia pažym?tina, kad, kaip matyti iš prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateikusio teismo sprendimo, pagrindin?je byloje *Littlewoods* pareišk? ieškin? ne d?l kompensacijos, susijus? su Jungtin?s Karalyst?s padarytu S?jungos teis?s pažeidimu, bet ieškin? d?l pažeidžiant ši? teis? surinkto PVM gr?žinimo.

24 Iš nusistov?jusios teismo praktikos matyti, kad teis? susigr?žinti pažeidžiant S?jungos teis? valstyb?je nar?je surinktus mokes?ius yra S?jungos teis?s nuostatomis, kaip jas išaiškino Teisingumo Teismas, asmenims suteikiam? teisi? pasekm? ir papildymas (žr., be kita ko, 1983 m. lapkri?io 9 d. Sprendimo *San Giorgio*, 199/82, Rink. p. 3595, 12 punkt? bei 2001 m. kovo 8 d. Sprendimo *Metallgesellschaft ir kt.*, C-397/98 ir C-410/98, Rink. p. I-1727, 84 punkt?). Taigi iš esm?s valstyb?s nar?s privalo gr?žinti pažeidžiant S?jungos teis? surinktus mokes?ius (1997 m. sausio 14 d. Sprendimo *ComatEB ir kt.*, C-192/95–C-218/95, Rink. p. I-165, 20 punktas; min?to Sprendimo *Metallgesellschaft ir kt.* 84 punktas; 2003 m. spalio 2 d. Sprendimo *Weber’s Wine World ir kt.*, C-147/01, Rink. p. I-11365, 93 punktas bei 2006 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *Test Claimants in the FII Group Litigation*, C-446/04, Rink. p. I-11753, 202 punktas).

25 Be to, primintina, kad Teisingumo Teismas nusprendė, kad jei valstybė narė surinko mokesčius pažeisdama Sąjungos teisę, asmenys turi teisę – tai, kad būtų sugrąžintas ne tik neteisėtai surinktas mokestis, bet ir šiai valstybei sumokėtos arba jos surinktos su šiuo mokesčiu tiesiogiai susijusios sumos. Tai taip pat apima nuostolius, patirtus dėl negalėjimo naudotis pinigų sumomis, kuriuos lėmė per anksti atsiradusi prievolė sumokėti mokestį (žr. minėto sprendimo *Metallgesellschaft ir kt.* 87–89 punktus bei *Test Claimants in the FII Group Litigation* 205 punktą).

26 Iš šios teismo praktikos matyti, kad valstybių narių pareigos grąžinti pažeidžiant Sąjungos teisę surinktas mokesčių sumas kartu su palankiomis principas išplaukia iš Sąjungos teisės.

27 Nesant Sąjungos teisės aktų, kiekviena valstybė narė savo vidaus teisės sistemoje turi numatyti sąlygas, kuriomis šios palankios turi būti mokamos, be kita ko, normų ir palankių apskaičiavimo būdų (paprastosios ar sudėtinės palankios). Šios sąlygos turi atitikti lygiavertiškumo ir veiksmingumo principus, t. y. jos turi būti ne mažiau palankios nei panašioms reikalavimams pagal vidaus teisę taikomos sąlygos ir neturi būti tokios, kad Sąjungos teisės suteiktą teisių įgyvendinimas taptų praktiškai neįmanomas (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *San Giorgio* 12 punktą; minėto 2003 m. spalio 2 d. Sprendimo *Weber's Wine World ir kt.* 103 punktą bei 2005 m. spalio 6 d. Sprendimo *MyTravel*, C-291/03, Rink. p. I-8477, 17 punktą).

28 Taigi pagal nusistovėjusią teismo praktiką, atsižvelgiant į veiksmingumo principą, valstybei narei draudžiama daryti taip, kad Sąjungos teisės suteiktą teisių įgyvendinimas taptų praktiškai neįmanomas ar per daug sudėtingas (žr. 2004 m. sausio 7 d. Sprendimo *Wells*, C-201/02, Rink. p. I-723, 67 punktą bei 2006 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *i-21 Germany ir Arcor*, C-392/04 ir C-422/04, Rink. p. I-8559, 57 punktą).

29 Šiuo atveju konstatuotina, kad pagal šį principą reikalaujama, jog nacionalinės taisyklės, būtų susijusios su galbūt mokėtiną palankių skaičiavimu, nekliudytų apmokestinamajam asmeniui gauti adekvatų nuostolį, patirtą dėl neteisėto PVM mokėjimo, kompensaciją.

30 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi nustatyti, ar taip yra tokie atveju, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, atsižvelgdamas į visas jos aplinkybes. Šiuo klausimu pažymėtina, jog iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo sprendimo matyti, kad pagal VATA 1994 78 skyrių *Commissioners* išmokėjo *Littlewoods* palankias nuo Sąjungos teisės pažeidžiant surinkto PVM. Taikant šias nuostatas *Littlewoods* buvo išmokėta 268 159 135 GBP paprastąjį palankių suma, tai buvo beveik už 30 metų mokėtiną palankių, daugiau nei 23 % viršijusios pagrindinę sumą, kuri sudarė 204 774 763 GBP.

31 Dėl patikrinimo, ar pagrindinėje byloje laikomasi lygiavertiškumo principo, primintina, jog šio principo laikymasis reiškia, kad atitinkama nacionalinė taisyklė turi būti vienodai taikoma tiek Sąjungos, tiek nacionalinės teisės pažeidimu grindžiamiems ieškiniams, kurių dalykas ir pagrindas panašūs. Vis dėlto lygiavertiškumo principas negali būti aiškinamas kaip pareigojantis valstybė narė savo palankiausių vidaus tvarką taikyti visiems pareiškimams ieškiniams, susijusiems su tam tikra Sąjungos teisės sritimi. Siekdamas užtikrinti šio principo laikymąsi, nacionalinis teismas, kuris vienintelis tiesiogiai žino nacionalinės teisės procesines ieškinių dėl grąžinimo pareiškimo prieš valstybės taisyklės, turi patikrinti, ar procesinės taisyklės, skirtos vidaus teisėje iš Sąjungos teisės kylančių asmenų teisių apsaugai užtikrinti, atitinka šį principą, ir išnagrinėti tariamai panašius vidaus teise grindžiamus ieškinių dalykus. Šiuo tikslu nacionalinis teismas turi patikrinti atitinkamą ieškinių panašumą, kiek tai susiję su jų dalyku, pagrindu ir pagrindinėmis aplinkybomis (šiuo klausimu žr. 2009 m. spalio 29 d. Sprendimo *Pontin*, C-63/08, Rink. p. I-10467, 45 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

32 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo nuomone, taikant VATA 1994 78

skyri? negali b?ti pareiškiamos dvi „common law“ numatyt? ieškini? r?šys, b?tent *Woolwich* ieškinys ir ieškinys dėl gr?žinimo, pagr?stas teis?s klaida. Iš esm?s prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas klausia, ar, konstatavus VATA 1994 78 ir 80 skyri? prieštaravim? S?jungos teisei, juose ?tvirtinto apribojimo netaikymas *Woolwich* ieškiniui pagrindin?je byloje reikšt? pal?kan? mok?jim?, kuris atitinka S?jungos teis?, o gal šis apribojimas tur?t? b?ti netaikomas visiems „common law“ numatytiems ieškiniams ar teisi? gynimo priemon?ms.

33 Kaip matyti iš nusistov?jusios teismo praktikos, susid?r?s su tokia situacija, kai teis?s nuostata prieštarauja tiesiogiai taikomai S?jungos teisei, nacionalinis teismas privalo tokios nacionalin?s nuostatos netaikyti, ir ši pareiga neapriboja kompetenting? nacionalini? teism? galios iš ?vairi? vidaus teis?s sistemoje egzistuojan?i? proced?r? taikyti tas, kurios tinkamos norint apsaugoti pagal S?jungos teis? suteiktas individualias teises (šiuo klausimu, be kita ko, žr. 1993 m. spalio 27 d. Sprendimo *van Gemert-Derks*, C-337/91, Rink. p. I-5435, 33 punkt?, 1998 m. spalio 22 d. Sprendimo *IN. CO. GE. 90 ir kt.*, C-10/97–C-22/97, Rink. p. I-6307, 21 punkt? ir 2009 m. lapkri?io 19 d. Sprendimo *Filipiak*, C-314/08, Rink. p. I-11049, 83 punkt?).

34 Atsižvelgiant ? visus min?tus svarstymus, ? pateiktus klausimus reikia atsakyti: S?jungos teis? reikia aiškinti taip, kad pagal j? reikalaujama, jog per didel? PVM sum?, kuri? atitinkama valstyb? nar? surinko pažeisdama S?jungos teis?s nuostatas PVM srityje, sumok?j?s apmokestinamasis asmuo tur?t? teis? susigr?žinti pažeidžiant S?jungos teis? surinkt? mokest? ir gauti pal?kanas nuo to mokes?io sumos. Nacionalin?je teis?je laikantis veiksmingumo ir lygiavertiškumo princip? turi b?ti nustatyta, ar pal?kanos nuo pagrindin?s sumos turi b?ti skai?iuojamas pagal paprast?j? pal?kan?, sud?tini? pal?kan? ar kit? pal?kan? sistem?.

D?l bylin?jimosi išlaid?

35 Kadangi šis procesas pagrindin?s bylos šalims yra vienas iš etap? prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateikusio teismo nagrin?jamoje byloje, bylin?jimosi išlaid? klausim? turi spr?sti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastab? pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyr? min?tos šalys, n?ra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

S?jungos teis? reikia aiškinti taip, kad pagal j? reikalaujama, jog per didel? prid?tin?s vert?s mokes?io sum?, kuri? atitinkama valstyb? nar? surinko pažeisdama S?jungos teis?s nuostatas prid?tin?s vert?s mokes?io srityje, sumok?j?s apmokestinamasis asmuo tur?t? teis? susigr?žinti pažeidžiant S?jungos teis? surinkt? mokest? ir gauti pal?kanas nuo šio mokes?io sumos. Nacionalin?je teis?je laikantis veiksmingumo ir lygiavertiškumo princip? turi b?ti nustatyta, ar pal?kanos nuo pagrindin?s sumos turi b?ti skai?iuojamas pagal paprast?j? pal?kan?, sud?tini? pal?kan? ar kit? pal?kan? sistem?.

Parašai.

* Proceso kalba: angl?.